

HINDIY TILI SO'Z YASALISHIDA SANSKRITCHA SUFFIKSLARNING AHAMIYATI

Ismatullayeva Mo'tabar Xushvaqt qizi

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti

“Janubiy va Janubi-Sharqiy Osiyo tillari” kafedrası magistranti

Ilmiy rahbar: f.f.n. Nurmatov S.S.(PhD)

+998909351045

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada Sanskrit tilida so'z yasaliş shakllari ko'rib chiqildi. Sanskrit tilida so'z yasaliş usullari va tahlillari bo'yicha rus olimlarning fikrlari va ilmiy asarlari atroflicha o'rganildi. Sanskrit tilidagi morfologik so'z yasaliş usuli tadqiq qilinib, bitta asosga sanskrit suffikslar qo'shiliş natijasida so'zning morfologik – semantik shakli tubdan o'zgarishi ish jarayonida ko'rib chiqildi. Hindiyl tilida yangi so'zlar ikki jarayon natijasida paydo bo'lishi tadqiqot natijasida aniqlandi, ya'ni o'zlashtirilgan sanskrit so'z yasaliş elementlari yordamida yangi so'zlarni yaratish va semantik yangilanish - so'z tarkibini o'z ichiga olmasdan o'zgartirish (rasmiy (tarkibiy) transformatsiya) usuli orqali. Rus olimlarining fikriga ko'ra, neosanskritizmlar hindiyl tilidagi so'z yasaliş tizimining tarkibiy qismi ekanligi aniqlandi.

Tayanch so'z va iboralar: morfologik so'z yasaliş, affiksali so'z yasaliş, prefiks, suffiks, asos, bo'g'in, sanskritcha prefikslar, hindiylcha prefikslar, neosanskritizm, o'zlashgan so'zlar, semantik neologizmlar, nominal hosilalar

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматриваются формы словообразования на санскрите. Подробно изучены мнения и научные работы российских ученых о методах и анализе словообразования на санскрите. Изучался способ морфологического словообразования в санскрите, а в процессе работы рассматривалось радикальное изменение морфо-семантической формы слова в результате присоединения санскритских суффиксов к одной основе. Исследования показали, что появление новых слов в хинди происходит в результате двух процессов, а именно создания новых слов с использованием ассимилированных санскритских словообразовательных элементов и семантического обновления - без включения структуры слова методом модификации (формальной (структурной)) трансформация). По мнению

российских ученых, неосанскритизм оказался неотъемлемой частью словообразо-вательной системы хинди.

Ключевые слова и фразы: морфологическое словообразование, аффиксальное словообразование, приставка, суффикс, основа, слог, префиксы санскрита, префиксы хинди, неосанскритизм, ассимилированные слова, семантические неологизмы, именные производные

ABSTRACT

This article discusses the forms of word formation in Sanskrit. The opinions and scientific works of Russian scientists on the methods and analysis of word formation in Sanskrit have been studied in detail. The method of morphological word formation in Sanskrit was studied, and in the process of work, a radical change in the morpho-semantic form of the word as a result of the addition of Sanskrit suffixes to one stem was considered. Studies have shown that the emergence of new words in Hindi occurs as a result of two processes, namely the creation of new words using assimilated Sanskrit word-building elements and semantic renewal - without including the structure of the word by the method of modification (formal (structural) transformation). According to Russian scientists, neo-Sanskritism turned out to be an integral part of the Hindi word-formation system.

Keywords and expressions: morphological word formation, affixal word formation, prefix, suffix, stem, syllable, Sanskrit prefixes, Hindi prefixes, neo-Sanskritism, assimilated words, semantic neologisms, nominal derivatives

KIRISH

Qadimgi va zamonaviy hind tillarining so'z yasalishi davrlar prefiksatsiya, suffiksatsiya va asosiy kompozitsiya kabi derivativ usullarning taqdirini kuzatish imkonini beradi. Sanskrit va hind tillari materiallariga to'xtalar ekanmiz, biz hind tillarining so'z yasalish tizimida sodir bo'lgan o'zgarishlarning shaklini yaratishga, neosanskrit tilidagi qatlamning so'z yasovchi va semantik xususiyatlarini taqdim etishga harakat qildik (hindiy tili lug'ati yordamida).¹ Sanskrit tilida nominal o'zak ildiz bilan mos kelishi mumkin, lekin odatda qo'shimcha qo'shish orqali ildizdan hosil bo'ladi. Agar bir ildizdan turli qo'shimchalar yordamida bir nechta hosila yasalsa, semantikada ham farqlar kuzatiladi.

E'tibor bering, sanskrit tilida unumli qo'shimchalar, asosan, harakat va shaxs nomlarini hosil qilish uchun xizmat qiladi. V.V. Ivanov va V.N. Toporov ning

¹ Е.В. Панина СУФФИКСАЦИЯ И ОСНОВОСЛОЖЕНИЕ В САНСКРИТЕ И ХИНДИ: К ВОПРОСУ О НЕОСАНСКРИТИЗМАХ

so'zlariga ko'ra, bu klassik sanskritda nominal uslubning tarqalishi bilan bog'liq, chunki "bu davrda og'zaki ma'no ko'pincha nafaqat fe'llar, balki harakat nomlari bilan ham ifodalanishi mumkin edi". Harakat va shaxs nomlariga xos bo'lgan qo'shimchalar mavhum otlarni yaratish uchun ham ishlatilgan, xuddi shu mualliflar ta'kidlaganidek, falsafiy va diniy adabiyotlar va boshqa ba'zi janrlar uchun muhimdir. Bundan tashqari, harakat bitta yoki doimiy bo'lishi mumkin. Sanskrit tilidagi matnlar va lug'atlarni tahlil qilish nominal hosila qo'shimchalari haqidagi ma'lumotlarni umumlashtirish va ularni shaklda taqdim etish imkonini berdi.

1-jadval

Suffikslar	Hosilaning asosi	Hosilaning ahamiyati, izohlar
-आना	गुना	harakat nomlari; obyektlar, xususiyatlar; harakatni muvaffaqiyatli bajarish; yasovchi bilan hosila o'rtasidagi asl semantik bog'lanish qisman yo'qoladi
-(अ)का	गुना	Ot, sifat
-अस	गुना	og'zaki harakatning borishi, uning natijasi; vositalar, mulk; shaxsning ismi; prefikssiz fe'llardan hosila yasash; ot va sifatlar
-ई	गुना	mavhum yoki konkret ma'noli, intensiv ma'noli harakat nomlari
-ती,(टी)	गुना	harakat nomlari; harakat natijalari; fe'lning kesim shakllarining hosilalari
-(इ)ता	गुना	harakatlar, xususiyatlar, hodisalar nomlari; shaxsning ismlari; mavhum sifatlar
-तु	गुना	mavhum otlar ma'nosiga ega otlar harakatlar; shaxs nomlari, joy nomlari
-त्वा	गुना	Mavhum otlar
-त्रा	गुना	sifatlar, otlar; mavhum ma'no, mehnat qurollari, buyumlar, tirik mavjudotlarning ma'nolari; og'zaki harakat nomlari
-तर	गुना	qarindoshlik atamaları; shaxsning nomlari
-(अ)रा	गुना	og'zaki va substantiv otlar, ko'pincha mavhum ma'noga ega; sifatlar
-मन	गुना	sifat belgisi; dastlab - mavhum ma'noli og'zaki otlarning qo'shimchasi (harakat nomlari); ifodalash qobiliyatini asta-sekin egalladi aniqroq ma'nolar (qo'shimcha bo'lishi mumkin shaxsning ismi)
-अन	गुना	shaxs ismlari, harakat nomlari; mavhum ma'noli

		og'zaki otlar; sifatlar
-मन्त, -वन्त	गुना	sifat
-इन	गुना	denominativ sifatlar
-वन	गुना	denominativ sifatlar
-या -ईया	गुना	harakat nomlari; fe'lining oqimi
-यां	गुना	harakat nomlari; fe'lining oqimi
-उ	गुना	Ot,sifat
-ऊ -मया -मस -था	गुना	Sifat

Qadimgi hind eng boy madaniy an'analarga tayanib, o'z tizimida sinonimiyani ishlab chiqdi va keng rivojlandi. Bu qadimgi hind tilida yasaliş jarayonida ishtirok etgan qo'shimchali so'z yasovchi formantlarning ko'pligida o'z izini qoldirgan. Bir xil ma'noni ifodalash qobiliyatiga ega bo'lgan nominal qo'shimchalar ko'pincha ayni vaqtda bir o'zakli leksemalarning ma'nolarini farqlovchi vosita ham bo'ladi. Bu eng ko'p ishlatiladigan ildizlardan olingan shakllanishlarda kuzatiladi. Bu shunday holatlarga tegishli जनी – «ayol, rafiq»; जनितर – «ota-ona, ota»; जनिता – «nikoh»; जनित्रा – «tug'ilgan joyi, kelib chiqishi»; जनित्री – «tug'ilish, hayot»; जनाता – «odamiylik, odamlar»; जना – «odam, shaxs; jins»; जनका – «ota-ona, ota, tug'ish»; जनाना – «unib chiqish; tug'ilish, paydo bo'lish»; जनित्वा – «nikoh»; जनिमन – «tug'ilish; kelib chiqishi, paydo bo'lishi»; जनिमन्त – «uylangan»; जनी – «ayol», जनुस – «tug'ilish, paydo bo'lish, ko'payish; hayot, ijod»; जन्तु – «yaratish, tirik mavjudot; qarindosh»; जनमन – «tug'ilish, tashqi ko'rinish; urug', avlod»; जनवा – «vujudga kelgan, tug'ilgan; jamoa, qabila», जन्या – «do'st, qarindosh». Bu sanskrit tilida mavjud bo'lgan qo'shimchalarning taxminiy ko'rinishidir. Ko'rib turganingizdek, ularning soni juda katta va ular ko'taradigan funksional va semantik yuk unchalik

katta emas. Hind tili ham keng rivojlangan qo‘shimchalar tizimi bilan ajralib turadi. Ko‘z oldimizda juda rivojlangan qo‘shimcha sinonimiya bor, bu bir tomondan, hind tiliga ko‘plab sanskrit qo‘shimchalarini meros qilib olganligi bilan bog‘liq bo‘lsa, ikkinchi tomondan, so‘z yasovchi vositalarning to‘ldirilishi bilan bog‘liq. Yangi hind tillari turli xil manbalardan - sanskrit, hind, fors va arab tillaridan kelib chiqqan. Shunday qilib, bir xil tushunchani ifodalash uchun so‘z shakllarining butun majmuasidan foydalanish mumkin. Yangi hind tillari orasida hindiy tilini biz tanladik, chunki u Hindiston Respublikasining rasmiy tili bo‘lganligi uchungina emas, balki boshqa hind tillari kabi u jadvalning oxirini saqlab qolgani uchun ham tanlangan. U sanskritdan meros bo‘lib qolgan ko‘p narsalarni til tizimida ishlatadi va rivojlantiradi. Hindiy tili lug‘atining to‘ldirilishi va rivojlanishi uchta asosiy yo‘ldan boradi: so‘z yasash, so‘zlarni olish va so‘z ma‘nolarini o‘zgartirish. Ularning barchasi bir-biri bilan chambarchas bog‘liq. Hindiy tilidagi so‘z yasashini o‘rganish nafaqat morfologik (prefiksatsiya, suffiksatsiya va boshqalar) va morfologik-sintaktik usullarning batafsil tavsifini, balki leksikologiya va semantikaning qator masalalarini ham o‘z ichiga oladi. Hindiy tilining hozirgi taraqqiyot davrida shakllangan so‘z yasash tizimi qadimgi hind tilidan nafaqat ayrim affikslarning boshqasi bilan almashtirilganligi yoki oddiygina yo‘qolganligi, prefiksning faqat otlarda qolganligi va umuman yo‘qligi bilan farq qiladi. Fe‘llar, postpozitsiyalar tizimi rivojlanganligi va tilda analitiklikka moyilliklari, lekin tizim a‘zolari o‘rtasidagi munosabatlarda o‘zgarishlar ro‘y berdi: Ba‘zi ta‘lim vositalarining "ulushi" ko‘paydi, boshqalari esa aksincha, kamaydi. E‘tibor bering, yo‘qolgan narsa uning o‘rnini bosadigan narsa bilan almashtiriladi. Xuddi shu narsa hindiy tilida ham sodir bo‘ladi: yo‘qolgan affikslar va hosila ma‘nolar o‘rniga qadimgi so‘z yasash turlari asosidagi, lekin mazmuni yangicha bo‘lgan.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

A.S. Barxudarovning so‘zlariga ko‘ra, hatto og‘zaki prefiksatsiyada sodir bo‘lgan hind-oriy so‘z yasashi strukturasi kompensatsiyalanmagan o‘zgarishlari ham til tizimida o‘z "analoglarini" oladi. Bunday holda, bunday "analog" intensiv fe‘llar, postpozitsiyalar, qo‘shimcha so‘zlar deb ataladi. Hindiy tilidagi sanskrit lug‘at qatlamini tahlil qilishda uchta asosiy guruh aniqlanadi: *tegishli o‘zlashgan so‘zlar*- hind va sanskrit tillarida so‘zlarning shakllari va ma‘nolarini;

so‘zlarning ma‘nolarini solishtirish orqali;

semantik neologizmlar - sanskrit so‘zlarining o‘zgarmagan shakli.

Bu so'zlarning aslida sanskrit va sanskrit tilida yangiliklari yo'qligini anglatadi. Sanskrit neoplazmalarining ta'rifi quyidagilarni o'z ichiga oladi: 1) so'zdagi sanskrit tilidan olingan so'z yasovchi elementlarni ajratib ko'rsatish: o'zaklar, qo'shimchalar, prefikslar; 2) so'zning ushbu elementlarga asoslangan yangi shakllanish sifatining ta'rifi, ya'ni, uning sanskrit tilidagi so'zlardan ham, semantik neologizmlardan farqi; 3) so'zning tuzilishini o'rganish: so'z hosil qiluvchi elementlarning birikmasida xatolar mavjudligini aniqlash (ya'ni, to'g'ri va "noto'g'ri" yangi sanskrit shakllari); 4) neosanskritizm semantikasi: zamonaviy hayotning yangi voqeliklarini belgilash yoki ilgari mavjud bo'lgan voqeliklarning yangi nomi.

Shunday qilib, biz hindiy tilida yangi so'zlar ikki jarayon natijasida paydo bo'lishini ta'kidlashimiz muhim: o'zlashtirilgan sanskrit so'z yasash elementlari yordamida yangi so'zlarni yaratish va semantik yangilanish - so'z tarkibini o'z ichiga olmasdan o'zgartirish (rasmiy (tarkibiy) transformatsiya). Bir nechta so'z yasash usullari mavjudligi bilan ajralib turadigan hindiy tilini sanskrit bilan solishtirganda, "yuk" bir so'z yasash usuli doirasida turli xil muhim formatlarga ham qayta taqsimlanadi. Hindiy tili lug'atining sanskrit qatlamini o'rganish hindshunoslik va umuman tilshunoslikda yangi mavzu emas. Shular qatorida olimlar (ayniqsa, A.S. Barxudarov) neosanskritizmlarni hindiy tilidagi so'z yasash tizimining tarkibiy qismi deb hisoblaganlar. A. S. Barxudarov neosanskritizmning strukturaviy turlarini taqdim etdi; hindiy tili lug'atining bu qismini tashkil etuvchi so'z yasash shakllariga tegishli sanskrit tilidagi so'z yasovchi affikslar yoki mustaqil so'zlar bilan qiyoslash nuqtai nazaridan ko'rib chiqiladi. Yangi sanskrit shakllarining morfonologik xususiyatlari, ularning an'anaviy sanskrit grammatikasi qoidalari bilan o'zaro bog'liqligi (Panini)².

Biz neosanskrit shakllarining, asosan, adabiyotning publisistik janrlarida, gazeta va jurnal maqolalarida keng qo'llanilishini kuzatamiz. Hindiy tilidagi matnlarni tahlil qilish natijasida olingan ma'lumotlarga asoslanib, hindiy tilida neosanskritizmlarni hosil qilish uchun ishlatiladigan eng keng tarqalgan qo'shimchalar jadvalini tuzish mumkin. U hosila shakldoshini, nominal hosilalar - shu formant yordamida tuzilgan ot yoki sifatlarni, hosil qiluvchi o'zak - nominativ yoki sifatdoshni, hosilalarda qo'shimcha sinonimiyaning mavjudligini ko'rsatadi

(2-jadval).

Suffiks	Hosila	Maxsus ma'nolar, izohlar	Yasalish - nutqning bir qismi	Asoslarni ishlab chiqish,
---------	--------	--------------------------	-------------------------------	---------------------------

² Бархударов А.С. Неосанскритизмы современного хинди // Проблемы истории языков и культуры народов Индии. М., 1974.

				qo'shimchalar
-वांद	Ot	Terminologik an'anaviy ma'nosi "o'rgatish, doktrina"; ot so'z turkumidagi asosga qo'shimcha qo'shilishi natijasida sifatga aylanadi	Sifat, ot	to'g'ridan-to'g'ri dan asoslar; -ता, -तनत्र bilan tugagan otlar
-वादी	Sifat	Ishlatilgan, belgilangan xorijiy bilan birlashtirilgan kelib chiqishi	Sifat-ot	to'g'ridan-to'g'ri dan asoslar; -ता, -तनत्र bilan tugagan otlar
-वादीता	Ot	1)-वाद qo'shimchasi bilan 2) = rus «-ость»	Ot-sifat	to'g'ridan-to'g'ri dan asoslar; -ता, -तनत्र bilan tugagan otlar
-इक	Sifat	"noto'g'ri" shakllar ning mavjudligi neosanskritizmlarning shakllanishi	Ot	to'g'ridan-to'g'ri asoslar dan
-ई	Ot	Muannasda jinsidagi so'zlar	Sifat	-इक qo'shimchasi bilan yasash
-पूर्वक	Sifat, ravish		Ot	-ता, -ई, dan bilan tugagan otlar ildizlar
-पूर्ण	Sifat		Ot	otlar ustida -ता, -त्वा, dan Ildizlar
-जनक	Sifat		Ot, sifat	to'g'ridan-to'g'ri asoslar dan
-करण	Ot	= rus. «-изация», «-ениж»	Ot, sifat	to'g'ridan-to'g'ri bazadan; -ई asosida; bazaga qo'shilish -इ bilan; -वदी dagi o'zaklardan

-कार	Ot	Shaxs nomi	Ot	to'g'ridan-to'g'ri asoslar dan
-कारी	Sifat		Ot	to'g'ridan-to'g'ri asoslar dan
-कर्ता	Ot	shaxsning ismlari; qo'shimchasi chet tildan olingan so'zlar bilan birikishi mumkin	Ot	to'g'ridan-to'g'ri asoslar dan
-अक	Sifat		Sifat-ot	to'g'ridan-to'g'ri asoslar dan
-ईय	Sifat		Ot	asoslar; qiyin so'zlar; asoslardan in -कर, -तनत्र

1960-yillardan boshlab asos algoritmlari o'rganila boshlandi. Masalan, "qidirish", "izlash", "qidiruv" so'zlarining barchasi bir xil ildizga ega, ya'ni "izlash". Xuddi shunday, "argument", "argued", "argues" va "arguing" so'zlari ham bir xil ildizga ega, ya'ni "bahs". Ba'zan so'zlarning morfologik variantlari o'xshash semantik talqinlarga ega bo'lib, ular ma'lumot olish uchun qo'llanilishi uchun ekvivalent deb hisoblanishi mumkin. Misol uchun, hindiy tilidagi "पूजनीय" qatorini "पूज" ildiziga asoslangan holda aniqlashi kerak. Bundan tashqari, bu ma'lumot qidirish tizimidagi atamalar sonini kamaytiradi. Sanskrit tilidagi so'zlarning o'zagi ildiz so'zlarni prefiks va qo'shimchalardan ajratish uchun ishlatiladi. Sanskrit tilidagi so'zlarni tabiiy tilda qayta ishlashda uning keng morfologiyasi tufayli ko'plab qiyinchiliklar mavjud. Asos so'zni ildiz shakliga qisqartiradi. Biz kundalik hayotda tez-tez ishlatadigan ingliz yoki hind tillarida va boshqa tillarda keng qo'llaniladigan prefiks yoki suffiks bilan birlashtirilgan ko'plab so'zlardan foydalanamiz. Shunday qilib, biz ildiz so'zni olish uchun berilgan so'zdan prefiks va qo'shimchani kesib tashlashimiz mumkin.

3-jadval. Sanskrit tilidagi so'zlarning o'ziga xos namunasi.

Asos	Prefiks	Suffiks	Tuslangan so'z
राम्	-	आभ्याम्	रामाभ्याम्
फल्	-	आभि	फलाभि
गच्छ्	अ	अथ	अगच्छथ
लिख्	-	आमि	लिखामि
पठेत्	-	अ	पठेत्
वद्	अ	असि	अवदीस
क्रीड्	-	अन्ति	क्रीडन्ति
भगिनी	-	इया	भगिनिया

Asos berilgan so'zning old tomonida yoki orqasida yoki markazida joylashgan. Prefiks yoki suffikslar odatda berilgan so'zning ma'nosini o'zgartiradi va so'zning o'ziga prefiks yoki suffiks bilan tuzilgan so'z yangi flektiv ma'noga ega. Masalan. अवदीस so'zi mos ravishda, वद्, अ, असि kabi ildiz so'z, prefiks va suffiksga ega. Yuqoridagi misolda “वद्” o'ziga “gapirmoq” ma'nosini bildiradi, lekin o'zak so'zga “अ” prefiksi va “असि” suffiksini qo'shganda “अवदिस” bo'lib, fe'ning “gaplashdi” ma'nosini o'zgartiradi.³

Xulosa qilib aytganda, ushbu maqolada hindiy tilida sanskritcha affikslardan yasalgan leksemalar tahlili bo'yicha rus hindshunos olimlarining ilmiy qarashlari o'rganildi. Ular asosida sanskritcha affikslar ishtirokida jadvallar yaratildi. Ot so'z turkumidagi asosga sanskrit affikslari qo'shilishi natijasida sifat so'z turkumiga aylanganligi yuqorida kuzatildi. Shu bilan birga neosanskritizm hodisasi o'rganib chiqildi, rus hindshunos olimi A. S. Barxudarov neosanskritizm- ning strukturaviy turlarini taqdim etdi. Hindiy tili lug'atining bu qismini tashkil etuvchi so'z yasash shakllariga tegishli sanskrit tilidagi so'z yasovchi affikslar yoki mustaqil so'zlar bilan qiyoslash nuqtai nazaridan ko'rib chiqiladi.

³ Prateek Agrawala, b,* and Leena Jain Anuvaadika: Implementation of Sanskrit to Hindi Translation Tool Using Rule-Based Approach

XULOSA

Bir xil ma'noni ifodalash qobiliyatiga ega bo'lgan nominal qo'shimchalar ko'pincha ayni vaqtda bir o'zakli leksemalarning ma'nolarini farqlovchi vosita ham bo'ladi. Bu eng ko'p ishlatiladigan ildizlardan olingan shakllanishlarda kuzatiladi. Bu shunday holatlarga tegishli जनी – «ayol, rafiqqa»; जनितर – «ota-ona, ota»; जनिता – «nikoh»; जनित्रा – «tug'ilgan joyi, kelib chiqishi»; जनित्री – «tug'ilish, hayot»; जनाता – «odamiylik, odamlar»; जना – «odam, shaxs; jins»; जनका – «ota-ona, ota, tug'ish»; जनाना – «unib chiqish; tug'ilish, paydo bo'lish»; जनित्वा – «nikoh»; जनिमन – «tug'ilish; kelib chiqishi, paydo bo'lishi»; जनिमन्त – «uylangan»; जनी – «ayol», जनुस – «tug'ilish, paydo bo'lish, ko'payish; hayot, ijod»; जन्तु – «yaratish, tirik mavjudot; qarindosh»; जनमन – «tug'ilish, tashqi ko'rinish; urug', avlod»; जनवा – «vujudga kelgan, tug'ilgan; jamoa, qabila», जन्या – «do'st, qarindosh». Bu sanskrit tilida mavjud bo'lgan qo'shimchalarning taxminiy ko'rinishidir.

REFERENCES

1. Е.В. Панина СУФФИКСАЦИЯ И ОСНОВОСЛОЖЕНИЕ В САНСКРИТЕ И ХИНДИ: К ВОПРОСУ О НЕОСАНСКРИТИЗМАХ
2. Бархударов А.С. Неосанскритизмы современного хинди // Проблемы истории языков и культуры народов Индии. М., 1974.
3. Бархударов А.С. Новосанскритизмы современного хинди (к вопросу о выделении категории новосанскритизмов в лексике литературных новоиндийских языков) // Проблемы истории языков и культуры народов Индии: Сб., посвящ. памяти В.С. Воробьева-Десятевского. М., 1974.
4. Prateek Agrawala,b,* and Leena Jain Anuvaadika: Implementation of Sanskrit to Hindi Translation Tool Using Rule-Based Approach.